

ZIELONE DZIELNICE DĄBROWY GÓRNICZEJ

Egzemplarz bezpłatny

Zielone czyli jakie?

Dąbrowa Górnicza powstawała przez dołączanie do starej Dąbrowy kolejnych gmin i miasteczek tworzących wcześniej oddzielne jednostki samorządowe. Były to miasta Strzemieszyce i Ząbkowice, były gminy Łosień i Ząbkowice.

Rozwój przemysłu, budowa wielkich osiedli mieszkaniowych, zagospodarowanie wielkich zbiorników wodnych radykalnie zmieniły obraz miasta. Obecnie na obszarze centrum stanowiącym 20 % obszaru miasta mieszka 80% mieszkańców, a na pozostałym obszarze 80% tylko 20% obywateli miasta. Dzielnice takie, jak Błędów, Bugaj, Kuźniczka, Łazy Błędowskie, Łęka, Łosień, Marianki, Okradzionów, Ratanice, Sikorka, Strzemieszyce Małe, Strzemieszyce Wielkie, Trzebieszawice, Trzebyczka, Tucznawa, Ujejsce, Ząbkowice, Antoniów, Zagórz to od kilkadziesiąt lat też Dąbrowa.

„Zielone Dzielnice” różnią się od reszty Dąbrowy też tym, że tutaj zachowały się wspólnoty. Każde Osiedle czy Dzielnica ma swoją tożsamość, ma swoją historię, często bogatszą od samej Dąbrowy. Ta historia nie była widoczna przy obchodach 100-lecia miasta, a szkoda, bo nasze dzielnice mają dużo do zaoferowania. Mają również problemy, bo są traktowane inaczej, a ich problemy niedostrzegane.

My jako Stowarzyszenie walczymy o bezpieczeństwo ekologiczne, o wyjaśnienie przyczyn smrodu, walczymy z hałasem, pyłami, z uciążliwymi zakładami, o odbudowanie infrastruktury. O to, żeby żyło się lepiej, żeby było normalniej i żeby stworzyć takie warunki funkcjonowania samorządu na szczeblu gminy i dzielnicy, żeby mieszkańcy mieli wpływ na to, co się dzieje obok nich. O stworzenie innego modelu miasta, samorządnej Dąbrowy Górniczej, w której stworzone zostaną równe szanse dla wszystkich dzielnic. Dzielnic, które będą partnerem dla władzy, a nie petentem. Tylko władza musi chcieć się nią podzielić.

Jerzy Reszke

Zielone Dzielnice Eco Miasta...

W dobie traktowania ekologii jako priorytetu we wszystkich działaniach posiadanie tzw. zielonych dzielnic to powód do dumy każdej miejscowości. Dzielnica zielona, czyli oaza ciszy, spokoju, miejsce wypoczynku, gdzie można odetchnąć świeżym powietrzem, z dala od miejskich niedogodności.

Ale takie „cuda” nie w Dąbrowie Górniczej.

Degradacja Strzemieszyc Wielkich, Małych, Ząbkowic, Tworznia i nie tylko, woła o pomstę do nieba.

Kumulacja ciężkiego, brudnego przemysłu, zasypane odpadami w setkach tysięcy ton tereny, nieprzerwany ruch ciężkich samochodów, hałas, smród, pyły to „atrakcje” mieszkania w tych dzielnicach.

Zapomniano, że w Konstytucji jest mowa o zrównoważonym rozwoju i skumulowano wszystko, co niebezpieczne i zagraża przyrodzie oraz ludziom w jednej części miasta, by w innej stworzyć raj dla wypoczynku.

Zielone dzielnice mogłyby być atrakcją dla mieszkańców całej Dąbrowy, gdyby w jednakowy sposób zadbano o WSZYSTKIE DZIELNICE. Srocza Góra, Wapiennik Bordowicza, Szlak Metalurgów, Ząbkowicki Amfiteatr, Pustynia Błędowska, Eurocamp, młyn w Okradzionowie, kościoły, kapliczki, domy gromadzkie, domy kultury, obszary leśne, miejsca krajobrazowe ...

To dziedzictwo przyrodnicze i materialne terenów przyłączonych do Dąbrowy.

Terenów dziś zapomnianych, gdy chodzi o inwestycje dla ludzi, a eksploatowanych przez przemysł.

Czas na zmianę w podejściu do WSZYSTKICH terenów spoza centrum.

Jeśli Dąbrowa Górnicza ma się rozwijać i stawać miastem naprawdę europejskim, muszą władze samorządowi zadbać, by „zielone dzielnice” odzyskały swoje walory przyrodnicze, a ulokowany tam przemysł zaczął funkcjonować zgodnie ze standardami proekologicznymi.

Wtedy będzie to prawdziwe Eco Miasto.

Halina Mucha

Nasze drogi i inne inwestycje

Na wszystkich spotkaniach dyskusja zawsze sprowadza się do tematu stanu dróg. Temat ten jest szerszy i dotyczy generalnie nakładów inwestycyjnych na dzielnice i zrównoważonego rozwoju miasta. Warto przytoczyć artykuł z Twojego Zagłębia sprzed kilku lat:

Czy rzeczywiście w Dąbrowie są dzielnice pomijane przez ratusz? Jak to wygląda w liczbach? Na przestrzeni trzech ostatnich lat na zadania inwestycyjne realizowane w Dąbrowie miasto wydało łącznie 466 291 104 zł. – Do tego dochodzi jeszcze projekt „Uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej” o wartości 507 mln zł, który swoim zasięgiem obejmował m.in. Strzemieszyce, Ząbkowice, Antoniów, Łęknice, Gołonóg, Piekło, Tworzeń, Korzeniec, Dziewiąty i Trzydziesty – mówi Bartosz Matylewicz, rzecznik Urzędu Miasta w Dąbrowie Górniczej. Ile z tych pieniędzy dostały poszczególne dzielnice?

***Jak się okazuje różnice są drastyczne.** Najwięcej na inwestycje w latach 2012-14 dostało Centrum – prawie 60 ml zł. To więcej niż cały łączny budżet inwestycyjny Antoniowa (104,6 tys. zł), Strzemieszyc (881 tys. zł), Zielonej (455 tys. zł), Korzeńca (97,8 tys. zł), Okradzionowa (99,5 tys. zł), Łęknic (76 tys. zł), Piekła (52,8 tys. zł), Łośnia (93 tys. zł), Ząbkowic (8,5 mln zł), Błędowa (6,6 mln zł), Mydlic (10 mln zł) i Łęki (12,7 tys. zł). Z kolei dużo pieniędzy wydano także na inwestycję w Gołonogu – około 56 mln zł, Tucznawie – 51 mln zł i w dzielnicy Reden – 31 mln zł.*

Jeszcze większe różnice wychodzą, gdy przeliczymy wydatki na liczbę mieszkańców danej dzielnicy. W zamieszkiwanym przez około 50 tys. osób Gołonogu, na każdego mieszkańca przypadło około 1100 zł, natomiast w dzielnicy Łęka było to jedynie 18 zł.

Skąd takie dysproporcje w dzieleniu pieniędzy pomiędzy dzielnicami? Czynnikiem jest wiele, chociażby powierzchnia czy liczba mieszkańców. Nie jest także tajemnicą, że to, ile pieniędzy do zainwestowania dostanie dana dzielnica, zależy także od siły przebicia lokalnych partyjnych liderów. Oczywiście urzędnicy tłumaczą, że pieniądze na inwestycje są rozdzielane po dokładnej analizie potrzeb. Tylko czy ta analiza rzeczywiście jest dokładna? Część dąbrowian ma wątpliwości. <http://www.twojezaglebie.pl/dzielnice-mniej-i-bardziej-lubiane-82465>

Mam też takie wątpliwości. W ostatnich latach jedynymi znaczącymi inwestycjami w Zielonych Dzielnicach były chyba tylko sala gimnastyczne i remont Szkoły Podstawowej w Błędowie i Biblioteka w Strzemieszycach. To wyjątki nie będące zwiastunem zmian na lepsze. Konieczne są zmiany systemowe.

Takimi zmianami są: Wprowadzenie zasady przekazania do dyspozycji Rad Dzielnic i Osiedli 20 % budżetu inwestycyjnego na dzielnice i wprowadzenie stałej listy potrzeb inwestycyjnych i remontowych dróg określających termin i kolejność realizacji wszystkich zgłoszonych potrzeb. Takie rozwiązania wprowadzono w innych gminach i się sprawdziło.

Kolejność na liście ustalana jest w drodze konsultacji społecznych. Są określone środki, jest określona kolejność, jest określony termin.

Remont drogi nie zależałby od dobrej woli władzy, lecz od samych Mieszkańców

Jerzy Reszke

Wsparcie samorządów przez rządowe programy

FUNDUSZ DRÓG SAMORZĄDOWYCH: Sejm pracuje nad Funduszem Dróg Samorządowych. Projekt ustawy zakłada powołanie Funduszu, którego budżet w latach 2019-2028 może sięgnąć 36 mld zł. Regulacje mają pozwolić na dofinansowanie remontów, budów i modernizacji dróg lokalnych oraz budowę mostów w ciągach dróg samorządowych.

FUNDUSZ SOLIDARNOŚCIOWY: Sejm pracuje nad utworzeniem Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH: Sejm pracuje nad ustawą o kołach gospodyń wiejskich.

Te programy są w trakcie prac legislacyjnych, dostępne są już programy:

Program **Czyste Powietrze**, dzięki któremu właściciele domów jednorodzinnych mogą ubiegać się o dofinansowanie na termomodernizację budynków, czyli na **ocieplenie domu, wymianę okien czy na wymianę starego, wysokoemisyjnego kotła grzewczego**. Program **Mieszkanie+**, Program **Maluch+**, Program **Dostępność +** czy też Program **Senior+** to programy obecnie realizowane. Wsparcie dla samorządów staje się faktem.

ECO-Dąbrowa

Dąbrowa Górnicza jest miastem o największej kumulacji zakładów uciążliwych dla środowiska w Polsce. Według corocznych raportów stanu środowiska WIOŚiu w Katowicach, kominy ponad 20 dąbrowskich zakładów, wysyłają do atmosfery około 40% zanieczyszczeń pyłowych i około 20 % zanieczyszczeń gazowych, w skali Śląska, czyli **18 ton pyłów na 1 km² w ciągu roku**.

Badania przeprowadzone w sezonie zimowym 2013/2014 przez zespół pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, pod kierunkiem prof. K. Kapusty-Sawickiej, wykazały bardzo dużą kumulację metali ciężkich: żelaza, kadmu, chromu, niklu, miedzi i cynku oraz siarki, w plechach porostu, transplowanego z Borów Tucholskich. Stwierdzono, że zanieczyszczenie powietrza stanowi realne zagrożenie dla zdrowia lokalnej społeczności. **Wskazano potrzebę zastosowania monitoringu technicznego i biologicznego na terenie Dąbrowy Górniczej.**

Nagromadzenie przemysłu wśród zabudowy mieszkaniowej niesie za sobą degradację środowiska i zwiększoną zachorowalność i umieralność mieszkańców. Oczekiwana długość życia jest wskaźnikiem oceny stanu zdrowia i warunków życia oraz oceną jakości opieki zdrowotnej społeczeństwa na danym terenie. Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej najkrócej żyją w każdej grupie wiekowej w porównaniu ze Śląskiem. Według IBM z Krakowa **najczęstszą przyczyną zgonów w Dąbrowie Górniczej są choroby układu krążenia i nowotwory.**

Szczególnie niepokojący jest fakt dwukrotnie większej zapadalności na grypę w Dąbrowie Górniczej, w porównaniu ze Śląskiem. Urząd Marszałkowski w Katowicach opracował w 2015 roku „Program Ochrony Powietrza” w którym podał zewnętrzne koszty utraty zdrowia mieszkańców poszczególnych miast Śląska, spowodowane emisją pyłu PM 2.5 do atmosfery. **Koszty dla Dąbrowy Górniczej są najwyższe i wynoszą 603 mln zł.** Dla porównania pobliski sąsiad - Sosnowiec ponosi koszty czterokrotnie niższe. Mieszkańcy Strzemieszyc Wielkich i Małych od lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku zabiegali u poszczególnych wódatarzy miasta o wykonanie kompleksowych badań zdrowotnych. Taka okazja nadarzyła się dopiero w 2015 roku, po protestach przeciwko sprowadzeniu i spaleniu toksycznych odpadów z Salvadoru, w naszej dzielnicy.

Na zlecenie Ministerstwa Środowiska powstał program badawczy pt. „Ocena środowiskowych zagrożeń zdrowotnych mieszkańców Dąbrowy Górniczej, ze szczególnym uwzględnieniem Strzemieszyc Wielkich i Małych”, opracowany przez 4 instytuty badawcze pod kierunkiem prof. D. Mielżyńskiej-Svach z IMPiZŚ w Sosnowcu. Trzy i pół letni program badań miał za zadanie określenie wpływu poszczególnych źródeł emisji zanieczyszczeń do środowiska, na stan zdrowia mieszkańców. Jesienią 2015, gotowy program badawczy trafił do Ministerstwa Zdrowia, i zagościł w nim do dnia dzisiejszego. Gdyby wtedy rozpoczęto jego realizację to dzisiaj mielibyśmy odpowiedź na szereg pytań istotnych dla godnego trwania życia w Zielonych Dzielnicach Dąbrowy Górniczej.

Alicja Wiatrowska-Cieplak

Samorządna Dąbrowa Górnicza

Samorządność to danie mieszkańcom praw do decydowania o swoich warunkach życia i swoim otoczeniu, decydowania o tym jak działają w jego otoczeniu instytucje gminne i jak wydawane są pieniądze z budżetu na jego dzielnicę. Dlatego utworzenie Rad Dzielnic we wszystkich dzielnicach oraz zmiana zasad funkcjonowania Rad stworzy inny model funkcjonowania samorządu. Model oparty na rzeczywistym współdziałaniu mieszkańców w samorządzie lokalnym.

Zmiany w statutach i zasadach funkcjonowania muszą obejmować:

- Zwiększenie, a w zasadzie wprowadzenie funkcji kontrolnych przez Rady wszelkich działań prowadzonych w dzielnicach
- Wyraźne określenia kompetencji z wprowadzeniem różnych nowych uprawnień
- Nadanie radom uprawnień inicjatywy zgłaszania projektów uchwał do Rady Miejskiej
- Przyznanie Radom prawa do zgłaszania interpelacji w Radzie Miejskiej
- Zwiększenie uprawnień Przewodniczącego Zarządu Dzielnic
- Udział przedstawicieli Rad w komisjach konkursowych obsady stanowisk jednostek oświatowych i kulturalnych
- Precyzyjne określenie obszarów działania i prawa do zgłaszania inicjatyw w sprawach dotyczących dzielnic
- Wytaczanie priorytetów inwestycyjnych i remontowych w dzielnicach
- Określenie obowiązków Urzędu Miejskiego i Rady Miejskiej w zakresie obszarów i procedur konsultacji spraw dotyczących dzielnic z Radami
- Przyjęcie ordynacji obejmującej wprowadzenie zasady głosowania na ilość kandydatów z listy do pełnego składu rady, czyli do 15 osób na każdej kartce wyborczej zamiast obecnej jednej oraz zlikwidowanie progu wyborczego frekwencji

Budowa społeczeństwa obywatelskiego musi zawierać program otwarcia instytucjonalnego i stworzenia takich warunków, żeby więź pomiędzy mieszkańcami a wybranymi przez nich radnymi, obojętnie jakiego szczebla, była silna.

Taka Rada Dzielnic, żeby móc wypełniać obowiązki wobec mieszkańców i żeby móc pokazać, że coś zrobiła korzystnego, musi mieć odpowiednie uprawnienia.

Jest to jeden z elementów nowego systemu samorządowego, który w mieście mającym ok. 120 000 mieszkańców uważamy za niezbędny dla zapewnienia mieszkańcom wszystkich dzielnic, nawet najbardziej odległych, udziału w życiu miasta i stworzeniu szansy do decydowania o sprawach swojej lokalnej wspólnoty. To jeden z ważnych elementów budowy świadomego społeczeństwa obywatelskiego.

Jerzy Reszke

DEBATA KANDYDATÓW NA PREZYDENTA MIASTA DĄBROWA GÓRNICZA

ORGANIZATOR: STOWARZYSZENIE SAMORZĄDNE STRZEMIESZYCE

MIEJSCE: Dom Przyjęć KOLEJARZ 42-530 Dąbrowa Górnicza UL.Transportowa 19

TERMIN: 16 października 2018 r. godz. 17.00

TEMATYKA: FINANSE GMINY; RODZINA; OCHRONA ZDROWIA; OCHRONA ŚRODOWISKA;
INFRASTRUKTURA; OŚWIATA, KULTURA I WYPOCZYNEK

ZAPRASZAMY

Biułetyń Stowarzyszenia Samorządne Strzemieszycy Adres Redakcji : 42-530 Dąbrowa Górnicza, ul. Warszawska 43b
Redakcja : Halina Mucha Redaktor Naczelny, Elżbieta Bagińska-Wartak, Alicja Wiatrowska-Cieplak, Jerzy Reszke (red. techn.) <http://www.jerzyreszke.pl/> , Jacek Sobczyk, Anna Zagrodnik, Zbigniew Legarski (foto), Łukasz Jamrozik

Kontakt : samorzadne.strzemieszycy@gmail.com www.strzemieszycy.info

Konto bankowe BANK BGŻ 36203000451110000004014190